

Jari Myllykoski vas ym.

Lakialoite laiksi Suomen perustuslain 49 §:n ja eduskunnan päätökseksi eduskunnan työjärjestyksen 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PERUSTELUT

Aloitteessa ehdotetaan, että kansalaisaloitteen käsittelyä, joka on keskeytynyt eduskuntavaalien johdosta, voitaisiin jatkaa tarvittaessa vaalien jälkeisillä valtiopäivillä. Voimassa olevan perustuslain 49 §:n mukaisesti eduskunnassa kesken oleva kansalaisaloite raukeaa vaalikauden lopussa.

Aloitteessa ehdotetaan kansalaisaloitteen käsittelyn jatkamisen mahdollistamiseksi muutoksia Suomen perustuslain 49 §:ään ja eduskunnan työjärjestyksen 54 §:ään.

Aloitteen keskeinen perustelu on kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen kansalaisaloitteella koko vaalikauden aikana ilman, että aloitteen käsittelyn viivästyminen eduskunnassa johtaisi vaalikauden lopussa aloitteen raukeamiseen. Muutos toteutuessaan varmistaisi sen, että kansalaisaloitteen taakse sitoutuneet allekirjoittajat saisivat varmuudella kansalaisaloitteen eduskunnan käsittelyyn, jolloin aloitteen käsittelyn viivästyminen vaalikauden lopulla ei estäisi aloitteen arvolle tarkoitettua käsittelyä eduskunnassa.

Kansalaisaloitteen käsittelyn jatkuvuuden turvaaminen yli vaalikauden on perusteltua myös siksi, että sen esittämisen aihe ja tekijät ovat olemassa riippumatta eduskunnan ja hallituksen vaihtumisesta vaaleissa.

Kansalaisaloitteiden käsittelyn jatkuminen yli vaalikauden mahdollistaa myös aloitteiden esittämisen ja käsittelyn siten, että — toisin kuin nyt — kansalaisaloitteita voidaan tehdä tasaisemmin koko vaalikauden aikana ja puhemiesneuvosto voi suunnitella niiden käsittelyä nykyistä järkevämmin myös yli vaalien. Samalla kansalaisaloitteiden käsittely kuormittaisi eduskuntaa tasaisemmin.

Edustuksellista demokratiaa täydentävä kansalaisaloite kytkeytyy kiinteästi perustuslain lähtökohtiin kansanvaltaisesta valtiojärjestyksestä ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksista. Kansanvaltaan sisältyy perustuslain 2 §:n 2 momentin mukaan yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Perustuslain 14 §:n 3 momentissa asetetaan julkisen vallan tehtäväksi edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä koskevaan päätöksentekoon. Julkisen vallan on myös perustuslain 20 §:n 2 mo-

Lakialoite LA 3/2017 vp

mentin mukaan pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Kansalaisaloitteesta säädettyä todettiin, että kansalaisaloite on yhdenmukainen näiden perustuslaissa asetettujen tavoitteiden kanssa ja se edistää valtiollisella tasolla tavoitteiden tosiasiallista toteutumista (HE 46/2011 vp).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen ja ehdotuksen eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta:

1.

Laki

Suomen perustuslain 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla, *muutetaan* Suomen perustuslain 49 §:ää, sellaisena kuin se on laissa 1112/2011, seuraavasti:

49 §

Asioiden käsittelyn jatkuvuus

Valtiopäivillä kesken jääneiden asioiden käsittelyä jatketaan seuraavilla valtiopäivillä, jollei eduskuntavaaleja ole sillä välin toimitettu. Eduskunnassa vireillä olevan kansainvälisen asian tai kansalaisaloitteen käsittelyä voidaan tarvittaessa jatkaa myös eduskuntavaalien jälkeen pidettävillä valtiopäivillä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

2.

Eduskunnan päätös

eduskunnan työjärjestyksen 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 52 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla,

muutetaan eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 54 §:n otsikko sekä
lisätään 54 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

54 §

Lepäämään hyväksytyn lakiehdotuksen ja vahvistamatta jääneen lain sekä kansalaisaloitteen käsittely

Kansalaisaloitteen käsittelyä, joka on keskeytynyt eduskuntavaalien johdosta, jatketaan tarvittaessa vaalien jälkeisillä valtiopäivillä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 3/2017 vp

Helsingissä 17.2.2017

Jari Myllykoski vas
Annika Lapintie vas
Matti Semi vas
Li Andersson vas
Kari Uotila vas
Markus Mustajärvi vas
Hanna Sarkkinen vas
Paavo Arhinmäki vas
Silvia Modig vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Kristiina Salonen sd
Johanna Karimäki vihr
Sari Tanus kd
Kimmo Kivelä ps
Olli-Poika Parviainen vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Eeva-Johanna Eloranta sd
Ari Jalonen ps